

NAŠ GLAS

Glasiio javnih namještenika u kraljestvu Srba, Hrvata i Slovenaca.

— Cijena u prodaji 1 K 50 fil. —
Naš Glas izlazi u tjednu svakog četvrtka.
Godišnja pretplata K 72.—
Polugodišnja „ 36.—
Četvrtgodišnja „ 18.—
Za inozemstvo dodati poštarinu. Oglasi po cjeniku.

— Цена у продаји 1 К 50 фил. —
Наш Глас излази седмично сваког четвртка.
Годишња претплата К 72
Полугодишња „ 36
Четвртгодишња „ 18
За иноземство додати поштарину. Огласи по тарифи.

Uredništvo: Ljubljana, Rimeka cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani. Hrvatske in srbske dopise je pošiljati le potom organizacij, ki so za vsebino odgovorne.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošlje po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/L. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Pozdrav Njega Visočanstvu regentu Aleksandru za 26. junij 1920.

1.

O solnce, ki si ga spočelo
in razodelo
v ječi hrepenečim po njem,
mročim in zročim v smrtni objem —
zahvaljeno stokrat zanj!

Za Vidov dan,
od dedov preročovanj,
s pravljicami pretkani
plod naših stoletnih sanj —
zahvaljeno tisočkrat!

In mi, ki smo čakali nanj,
od biča ognjenega žgani,
od upov hranjeni in gnani
naprej, brez mej —
oblagodarjeni dvakrat tisočkrat!

2.

Čez večje let zopet na svoja tla
stopa našega žiga in volje Knez,
da z nami piruje kolo — ples,
da vidi visoki src naših kres —
zdaj, bratje in sestre, na plan
z voljo svojo, da obveija!

Na naš Vidov dan
prihaja k nam —
je-li ličen, dostojen naš hram?
Kaj Mu daste v pozdrav?
V viharjev métežu skrčeno pest?
Od Gospe Svete vojvódski prestol?
Rádost svojo, svojo bolest?
Kruh, sol —?

Vse to in še več!
Pri bednih ne najde draguljev, zlata;
kar imámo je volja, iskrenost srca,
kar nas druži je domovinska ljubav,
naša davna in slavna skupna posest
in v nožnici zanjo nabrušeni meč. —

3.

Dosti nas je, ali nismo vsi,
dobri, najboljši so tam ostali;
radi bi ž njimi vsi se zbrali
in Ti želeli srečnih dni...

Li čuješ klic od solčne Gorice,
stok in plač njenih Brd,
neutéšeni srd
našega mórja,
objemajočega Istro, Trst — Klice
od Reke, vse tam do obzórja?!

Oj Sokol beli, kadar pride čas,
pripravljene pozóvi nas;
dotlej pa za padlimi ne žalujmo
in ves čas v zlató si prekujmo!!

Joža Bekš, Ljubljana.

Ob prihodu Njeg. Veličanstva regenta Aleksandra Karagjorgjeviča v Slovenijo.

Kakor se razlikuje v Sloveški družbi največji praznik od navadnih delavnikov, tako se odlikuje v življenju naroda prihod vladarjev v deželo od njegovega vsakdanjega stremjenja. Boji in tekme ponehajo, vse pa hiti nasproti osebi, ki je reprezentant narodne moči in slave, državnega življenja in njene bodočnosti.

Tudi mi uradniki pozabljamo v trenutkih slovesnega prihoda Njegovega Visočanstva na vsakdanjosti svojega poklica in na moreče skrbi za suhi obstanek ter s stotisoči ostalih Slovencev hitimo nasproti redstavniku Jugoslavije, čigar navzočnosti smo prvič deležni v naši ožji Sloveniji, prvič deležni v Jugoslaviji in ga prvič pozdravljamo v lastnem glasilu, ki ga pred preporodom nismo imeli.

Sanje dolgih let so se obistinile!

V narodni državi stoji narodni uradnik pred narodnim državnim predstavnikom. Mnogo je še src, ki ne morejo občutiti važnosti tega trenutka, mi uradniki pa ga občutimo in z vso močjo svoje skromne besede proslavljamo.

Naj se zavzame narod za državo in vladarja, njiju pomena vendar nebeden njegovih slojev tako ne pozna od uradnika, ki od mladosti do sivih let, od jutra do večera dela in gradi na ideji, čije skupni znak je država, a vladar njen vidni najvišji reprezentant. Drugi sloji v boju za obstanek trenutno pozabijo nanjo, — nam uradnikom je njena moč in čast naša moč in čast; njena bodočnost naša bodočnost, kateri pomagamo graditi mogočno stavbo skupnega življenja v lasek in zaščito milijonom, v slavo in srečen obstoj njej sami in jasni vladarski hiši.

Tvoj občisk, ljubljeni regent, bo vogelni kamen, ob kojem in na kojega bomo dalje gradili mogočno stavbo jugoslovanske domovine!

Živel!

Treba nam dnevnika!

Kad se baš nekako u vrijeme Tomljenovićevih progona i zabrane djelovanja S.N. povelja riječ o tome, da »Naš Glas« postane tjednikom, upozorili smo na momente, koji su bili glavni motivi u toj namjeri. I provelo se.

Danas imamo tjednik, koji je još dosta financijalno izdržavan pretežno od drugova iz Slovenije, jer su oni, kako smo u jednome od posljednjih brojeva spomenuli i brojka dokazali, dakle pretežniji, što se broja pretplatnika tiče, nego javni namještenici iz Hrvatske, Slavonije, Bosne i Hercegovine.

Pokazuje se međjutim, da interesi javnih namještenika i opće prilike zahtijevaju još daleko više veza i uzajamnosti, pa da je neophodno potrebno, da evako raširena i velika organizacija izdaje svoj dnevnik, jer će list tek onda moći postići svoj cilj. Procedura s tjednikom još uvijek dugo traje. Vijesti, koje se danas napišu, dodju putem tjednika našim članovima u najboljem slučaju u ruke tek nakon 14 dana, pa u velikoj većini slučajeva nijesu više aktuelne. I baš zato, da naši

pretplatnici ne dobijaju anahronizma u našem glasilu, moramo izbjegavati svake dnevne vijesti, koje bi vrlo često bile od velikog interesa za javne namještenike i ograničiti se samo na donošenje programnih članaka ili izvještaja o našem pokretu, pa onda prilika u poedinim grupama javnih namještenika i poedinim kotarskim skupinama, koliko te nopće takove izvještaje šalju.

To nikako nije dosta!

Mi moramo voditi brigu o dnevnom životu, o svakidašnjim prilikama, voditi račune o svemu, što se medju nama i oko nas događa. Politički, kulturni i socijalni život, koji se kod nas razvija, treba, da posmatramo s objektivnog stališkog stanovišta, jer smo mi u prvom redu zvani, da u tom životu sudjelujemo, radimo i da ga kritiziramo. — Sve se to ne može u tjedniku. Medju nama treba da postoji neprekinuti i neprestani kontakt, jer ćemo samo tako postati čvrsta cjelina, kad će se svaki dan čuti naša riječ iz najudaljenijih krajeva i kad će se svakom javnom namješteniku dati prilika, da napiše svoj sud o ovoj ili onoj pojavi u našem javnom životu. Napokon jedva je potrebno nabrajati prednosti dnevnika nad tjednikom, bolje je, da se posavjetujemo, kako ćemo ga privedi u život.

Tu je opet potrebno dvoje. Jedno je novac — dakle pretplatnici i potpora, a drugo suradnja. Već se radi jednog i drugog apeliralo na članove Saveza, no obično su ti apeli ostali vox clamans. Pretplatnika je medju javnim namještenicima iz Hrvatske vrlo malo, a što se tiče suradnje, to možemo mirne duše reći, da je gotovo i nema. Centralni je odbor S.N. razaslao nedavno kotarskim skupinama numerirane pretplatne arke s molbom, da se sabere što više pretplatnika za »Naš Glas« i što više prinosa za tiskovni fond. Bez podpore članova ne može se izdavati list u današnje vrijeme, pa je na nama, da svoje glasilo održimo i podignemo.

Središnji se odbor pouzdano nada i s pravom očekuje od kotarskih skupina i od svojih članova, da će se prihvatiti posla oko raspačavanja našega glasila s potpunim razumijevanjem, pa uspjeh ne će izostati. Nije dosta, da »Naš Glas« drže samo javni namještenici, njega treba raširiti i u građanske čitavlj, trgovačke kuće, a pogotovo u javne lokale, kavane, čitaonice, da se s prilikama i položajem javnih namještenika upoznaju i oni, koji nijesu javni namještenici.

Ovdje dolazi još sabiranje za tiskovni fond i sabiranje oglasa i inserata — za »Naš Glas«.

Što se suradnje tiče, morali bismo opetovati ono, što smo već toliko puta rekli. Sav posao oko spremanja materijala za naše glasilo leži na dvojici trojici ljudi iz središnjeg odbora, a vijesti iz provincije nopće nema. Ni kotarske skupine kao takove ni pojedinci ne šalju nikakvih priloga za »Naš Glas«, kao da ne žele, da se što o njima čuje ili kao da ih ne zanima, što rade ostali odbori kotarskih skupina. Pojedine skupine morale bi u svakom mjestu imati svoga novinskoga izvjestitelja, pa bi tako i posao oko uređivanja lista lakše išao, i što je glavno, uspostavilo bi se ono zajedničko podupiranje u radu, poznavanje prilika, a time i lakše riješenje naših potreba. Dobro veli jedan naš dopisnik, da dijete, dok ne zaplače, ne do-liva hrane od majke, pa je zato potrebno,

da i mi, ako hoćemo, da se za naše potrebe zna, upozorimo one, koji su zvani, da ih uklone, jer ih oni inače nemogu znati.

Da dakle što skorije dođemo do dnevnika, naša je dužnost, da svojski pregremo oko toga, da mu osiguramo opstanak, da ga financijalno pomognemo i podupremo saradnjom.

Hoće li to biti moguće, vidjet će se, čim stignu iz pokrajine sabirni arci. Mi se pouzdano nadamo, da će broj tih sabranih pretplatnika biti tolik, da će opstanak dnevnika biti zasiguran, pa će se iza toga odmah početi »Naš Glas« izdavati kao dnevnik. A onda na posao!

Drago Vojska (Ljubljana):

Roke proč!

V glasilu užaljenih pogorelih poverjeničkih ministarskih kandidatov se zadnje čase skuša zasejati med naše vrste razdor s tem, da se hujska nižje uslužbenice protj uradništvu, češ, da uradništvo ne upošteva želja nižjih uslužbenicev. Trn v peti jim je predsednik našega društva g. Lilleg in ves odbor, kateremu se očita, da je vladni podrepnik in da ne pusti članom govoriti o kakem štrajku in o sredstvih, s katerimi bi javni nameščenci dosegli izboljšanje svojega gmotnega položaja.

Gospodje »komunisti« sicer prav dobro vedo, da imajo v naši organizaciji vsi enake pravice in se v nji ne razlikuje nižji uslužbenec v ničemer od višjega. Vedo prav dobro, da je organizacija vedno zastopala interese vseh javnih nameščencev brez ozira na višje ali nižje uslužbenice in je za nižje uslužbenice dosegla celo več, kakor za višje. Tega se komunisti prav dobro zavedajo, toda boli jih, ker se jim javni nameščenci nočemo pridružiti, da bi z našo pomočjo prišli na krmilo. Črtijo nas in hočejo razbiti našo organizacijo, ker ne gremo z njimi na ulice pred bajonete in da se ne damo speljati na njih pota.

Res je, da je javni nameščeneec danes v zelo slabem gmotnem položaju in da bo treba še dovolj dela, da dosežemo vse svoje pravice. Toda na način, kakor ga žele modrijani v »Rdečem Praporu«, se naš položaj ne more izboljšati, ampak bi se nam zgodilo, kakor se je zgodilo zaposlanemu nezavednemu delavstvu, ki je drvelo za brezvestnimi podkupljenimi hujskači, prelivalo za nje svojo kri, končno pa prineslo zmago — kapitalizmu, ki ga njih voditelji navidezno tako zelo sovraži. Sovraštvo do kapitalizma pa ni odkritosrčno in je samo pesek v oči bednemu delavstvu. Ostali so nam še v spominu dnevi, ko so današnji voditelji proletarijata tekali od Poncija do Pilata in se ločili za poverjeničkimi in ministarskimi mesti. Gotovo pa se niso hoteli povzpeti nata mesta samo za to, da bi delali v korist proletarijatu in ostali sami reveži, kakor so bili nekda, ampak brez pomisleka lahko trdimo, da so hoteli doseči poverjeničsko in ministarsko mesto samo zato, da bi postali tudi oni kapitalisti. Ker pa jim je to spodletelo, bruhajo sedaj svojo jezo nad vsemi kapitalisti, poleg tega pa seveda tudi na javnega nameščenceca, četudi ni kapitalist, ker mu ni hotel pomagati do tedaj tako oboževanega, sedaj tako osovražene- nega kapitala.

Javni nameštenci nismo in ne bomo šli nikdar za njimi, ker njih namene pre-dobro poznamo. Nočemo pa jih niti od-vračati od novih poskusov. Toda posku-šati bodo morali brez nas in pri vsakem poskusu računati na naš odpor! Mi smo si do danes pomagali brez njih in si bomo tudi v nadalje. Mi hočemo doseči svoje pravice poštenim, dostojnim, zakonitim potom in ne s prekucuskimi sredstvi in nameni, ki ne morejo prinesiti jugoslovan-skemu narodu rešitve in boljših dni, nego samo suženjstvo.

Uspehi, ki jih je do danes dosegla naša organizacija za vse javne nameštence brez razlike, niso sijajni. Treba bo še mno-go truda in dela, da bode našim zahtevam popolnoma ustrezno. Toda če bi šli za hujskači pseudo-komunisti, bi ne mogli za-znamovati niti najmanjšega uspeha, kakor ga ne more zaznamovati tisti del zape-ljancev, ki jim je slečil na njih pota.

O »terorju« govoričijo v naši organi-zaciji! Pri nas ga ni. Med nami ima vsak član pravico, da pove svoje mnenje in stavi predlog, katerega se, če je sprejemljiv, upošteva, pa naj ga stavi sluga ali pa naj-višji uradnik! Nasprotno pa smo imeli do danes dovolj prilike videti, kakšna svobo-da vlada v vrstah »voditeljev« proletari-jata. Gospodje, pri Vas je resničen teror! Hočete ga drugim očitati le, da obračate pozornost od sebe.

Nikomur ne branimo, da krene na pot, po kateri misli hitreje doseči svoj cilj; če se mu zdi, da je to pot, po kateri hodijo komunisti, svobodno mu, naj jim sledi! Naj se jim pridruži in zapusti našo organiza-cijo. Mi nočemo nikogar držati v kleščah; vsakdo naj dela po svoji volji in svojem prepričanju. Kdor našim voditeljem ne za-upa, naj gre! Prepovedujemo pa si, da bi ljudje, ki za našo organizacijo še niso ni-česar storili, sejali med naše vrste razdor in skušali zavesti naše stan. organiza-cijo na politično pot, bodisi za to ali ono stranko. Naša organizacija je in ostane ne-politična. V njej ima zaslonbo vsak javni namešteneec in vpokojenec brez ozira na politično prepričanje.

Kogar žene srce na drugo pot, naj gre! Od naše organizacije, dela naše sol-darnosti in našega trpljenja, pa roke proč!

Općinski činovnici — bijednici.

Mi smo danas bijednici i ništa drugo. Bijeda tišti sve javno namješteništvo bez razlike spreme i kategorije, kojoj spada. Dokle će bijeda trajati, to se danas sigurno znati ne može, a da i njoj kraj jednom doći mora, samo je po sebi razumljivo.

Medju javnim namještenicima imade jedna vrsta namještenika, koja najbijednije živi od svih ostalih, i tima bijednicima uz prkos svih molbi država ne priskoči u pomoć niti s' bilo kakovom pomoći.

Teško mi je, ali moram jasno i glasno doviknuti, da ti bijednici nisu nitko drugi već za sprdnju nazvani »gospoda« općinski činovnici na području Hrvatske i Slavonije.

Tim bijednicima zapovjeda stotine gospodara, a kad je platiti, onda se dovikuje: »Vi ste općinski! Evo Vam opć. odbora, pa neka Vam on uredi beriva. To je autonomija općine!«

Srce mi nešto steže, kad samo pomislim, da se i ja ubraćam medju te bijed-

nike, a poznato mi je, da imade stališa, koji imadu istu školsku spremu kao i opć. činovnici, a manju odgovornost od nas, pa su ipak plaćeni donekle, a to samo za-to, što su oni u državnoj službi.

Pitam Vas, a tko je ta država?

Država je narod.

Kad je država narod, zašto državna vlast ne će, da plati trud svim namještenicima bez razlike, da li se oni ubrajaju među državne, gradske ili općinske namještenike, prema njegovoj radinosti i sposobnostima jednako, već jednim život donekle olakoćuje, a druge prepušta samima sebi i na milost i nemilost opć. odbora.

Ako mi opć. činovnici nismo državi i narodu od potrebe, neka nam to jasno i glasno reknu, a ako nas trebaju, neka nas pristojno plate.

U ministarstvu u Beogradu izradi se naredba i razaslaše na pokrajinsku vladu, a ova opet na županije i kotare, a kotar na općine. Sada dalje ne ide. Tu mora, da se ovrši, a ako se ne ovrši, onda zlo i naopako.

U Hrvatskoj i Slavoniji opć. činovnici ubiru državni porez, raspisuju, sakupljaju nužne podatke za raspisivanje istoga i t. d., a u susjednoj Sloveniji toga svega nema. Tamo porez raspisuju i ubiru državni porezni uredi, a što se tiče političke struke, okrajna glavarstva.

Djelokrug općina u susjednoj Sloveniji nije tako razgranjen kao kod nas, a nije sigurno niti u drugim pokrajinama, osim Medjimurja, Bačke i Banata, nu u ovim pokrajinama, koliko mi je poznato, doprinosila je pokojna mađarska uprava neki doprinos za plaće opć. činovnika.

Pomislite, što može jedan opć. činovnik Hrvatske i Slavonije, kojega je svevišnji obdario s' kakovih 6 do 10 komada djece, sa svojom plaćom od 100, 160, 200 do najviše 300 kruna mjesečne plaće u današnjim prilikama nabaviti.

Ovome velikom našem zlu krivi smo donekle sami, a to je zato, jer nikada nismo poput drugih stališa istupili složno na obranu naših prava s' perom u ruci, jer to je jedino naše oružje.

Član sam našeg Saveza javnih namještenika i pretpatnik »Našeg Glasa«, ali do danas nisam imao prilike čuti, da je koji od opć. činovnika na skupštinama Saveza podigao svoj glas u obranu naših prava, kao što to čine drugi stališi, a isto tako nisam imao prilike čitati u »Našem Glasu« kakav članak iz pera opć. činovnika, koji bi ocrtao naš bijedni život — što je vrlo žalostno i nepojmljivo, kao da ne znamo niti rieči napisati.

Poznato mi je, da je većina medju nama opć. činovnicima, koji se srame odkriti naš bijedni i kukavni život govoreći »Nedaj Bog gorjeg života, a ovako se dura,« nu dokle će se tako durati, kad bijeda prelazi već sve granice.

Koji su pretpatnici »Našeg Glasa«, mogli su vidjeti, da se ni drugi stališi ne bave drugim pitanjima, već kako, da se ublaži bijeda i nevolja, tražeći od mjerdavnih faktora, da uredi beriva, i slično, a zašto to ne činimo i mi opć. činovnici Hrvatske i Slavonije?

Drugovi, članovi Saveza reći će, da je to stvar Saveza, kao što sam imao priliku čuti jednog iz naše sredine govoriti, da se Savez za nas općinske činovnike ništa ne zauzima, pa ako to tako potraje, da ne će biti članom istoga, jer da od njega nema nikakove koristi.

Pitam Vas, drugovi, da li vodstvo Saveza može znati naš položaj, dok ne čuje glas vapijući iz naše sredine, a ako i zna, da li može nešto poduzeti, dok ne zna naših želja i poteškoća u tančine?

Ako mi želimo, da se Savez za našu stvar zauzme, dužnost je nas svih, da pišući članke o našim potrebama i poteškoćama za »Naš Glas« — upoznamo vodstvo Saveza s njima, a ja sam siguran, da će se Savez za to sve onda i zauzeti, a isto tako i na raznim skupštinama treba, da koji od drugova dađe svoj glas, jer dok dijete ne plaće, pa ma da je i gladno, ne će mu mati dati sisati.

Drugovi, vrijeme prolazi, a mi još uvijek snivamo stoljetni san. Prenite se iz sna, jer je već vrijeme, da se primimo ozbiljno posla za našu svetu i pravednu stvar.

Opć. bilježnik: J.

J. Zazula (Maribor):

Reorganizacija davčništva.

II.

Na to kulturno delo: kataster z mapami, se je naslonila zemljarina, na katero kmet ni bil malo ponosen in do najnovejšega časa se je to dejstvo ponavljalo v javnosti in parlamentu; ob vsaki priliki so rinili zemljarino v ospredje z »ogromnimi« prispevki, ki jih baie daje.

Skušeni in premišljeni možje so sicer vedeli, da se o zemljariini več govori, kakor je resnica, kajti njena evidenca in računovodstvo z zemlj. knjigo povrh so bili tako razsežni izvrševalni faktorji, da je, posebno v alpskih krajih od Dunaja do Mostara, malo ostalo za druge namene določene svote. Zato so države, (Avstrija in druge, ker so bili povsod vpeljali podobne razmere) začele gospodarski hitrati, delati dolgove, dokler si niso pomagali na nov način: vpeljali so hišarino, ki ob časih robote v majhnih mestih in podeželskih bajtah ni imela pomena, sedaj ob spremenjenih razmerah pa je postala važna opora državnih dohodkov. Postavljena je bila obenem na modernejše stališče medtem ko je zemljariini podlaga čisti donesek posamezne parcele za dobrih 25 let in še več (vsakih 25 let naj bi se na novo cenilo), je hišarina sicer tudi naslonjena na trden tarif, ki pa velja le za deželo in tudi ondi ne vedno, po mestih in večjih seliščih pa hišarini tvori podlago najemina, ki se določa leto za letom (dandanes vsaki dve leti).

Hišarina je tudi, z zemljariino paralelno, važen statističen materijal našega kulturnega življenja. Vzemi v roke sumarij B ali sumarij D o hišni razredovini, in številke s svojim tarifom ti pokažejo natančno gospodarsko stališče dotičnega okraja. Največ hiš imamo od XIV.—XII. razreda, to so deželsko in meščansko najpriljubnejša stanovanja s 3—6 stanovanjskimi prostori.

Iz imenovanih in sličnih podatkov lahko veččak veliko čita. Zanimivo pa tudi koristno bi bilo, uradne davčne pripomočke statistično sestavljati in objavljati, saj so vsaj toliko važni, kakor naša — vremenska poročila ali tržne cene o fižolu in krompirju. Žal, bivša uprava za take stvari ni imela smisla; vsi naši uradni sestvari in sumariji, razvidi in izkazi samévajo, takoj ko so opravili svojo dolžnost, v družbi naših starih zakonikov po policah in omarah, zastraženi od pajkov in škorpionov, dokler jih ne unčiči čas,

Tako sta torej tvorili zemljarina in hišarina podlago XIX. stoletja: dandanes je hišarina še upoštevana, zemljarina pa je izgubila s padcem valute vso vrednost, ker je čisti donesek tako majhen, oziroma je postal v primeri z ostalimi cenami tako malo vreden, da ga niti resno upoštevati ne smemo. Dandanes pri nas v Sloveniji zemlja -- z davčnega stališča -- ne vzdržuje države; s prehranjevalnega stališča pa ni več merodajno redilo meščana, ki si išče živeža (moke) od drugod. Pač pa so upoštevane povrtine s sadjem, od katerih nima država toliko kakor nobenih dohodkov.

Nizka valuta ni dvignila samo cen, temveč je uničila tudi davke!

III.

Ko je začel kmet odhajati v Ameriko, je začel padati tudi zemljiški davek, kajti vedno tarnanje o slabih časih je prisililo državo, tudi pri zemljariji to dejstvo upoštevati. Popusti pri ujmah in eksekucijah so bili prvi, potem pa je prišel splošni davčni popust, ob koncu XIX. stoletja, ki pa je le neizmerno oškodoval državo, a ni okoristil posameznikov. Itak nizka cene in itak nizki odstotki (22,7%) niso dovolili izdatnih olajšav in se je torej na posameznih postavkah malo poznalo od države določeno znižanje, a skupna svota, za katero je bila država oškodovana, je bila vendar izdatna. Erar je moral torej iskati drugih dohodkov!

Okoli leta 1860 dalje se je pri nas začelo razvijati tovarništvo in z njim zvezana trgovina, in iz teh je država privedla takojmenovane osebne davke. Zemljarina in hišarina bazirajo na posestvu: glavni faktor ni ime lastnika, temveč njegov svet in njegova poslopja; ta so plačevala. Za posestnika se davčnik ni brigal. Pri osebnih (personalnih) davkih pa je bilo merodajno ime, ker se je obdavčilo dohodke živih in juridičnih oseb. Nihče ni vprašal, kak je mlin, kaka je tovarna, kako je podjetje: merodajen je bil lastnik sam; kar je on iz svojega podjetja pridobil, to je država obdačila.

Na deželi so bili posebno merodajni trgovci. Angleži, Francozi in Nemci so namreč po svojih izumskih neizrečeno dvignili tekstilno industrijo; v monarhiji je začelo cveteti železarstvo s svojimi izdelki, v naši ožji domovini pa lesna obrt, nekaž umetnih mlinov in predilnic. V splošnem se domača industrija ni mogla razviti, ker država ni imela smisla za izumštvo, tuji izumniki pa so bili s patenti vezani na domače države in te so večina industrije k nam samo uvažale; tukaj izdelovati ni bilo mogoče. Tako je pri nas delala industrija le iz druge roke, kajti marjkalno jej je mož, kakor so bili Siemens, Watt, Stephenson in Watt, ki so dvignili strojništvo in v njegovi zvezi rudarstvo, z rudarstvom plavžarstvo, iz plavžarstva pa so izšli procesi (Bessemer), ki so nam dali jeklo, v čegar izdelovanju so bili Angleži celo vrsto let vodilen narod. Tudi tkalci in prejci so imeli ondi prednost, in kako smo s tem postali od tuje industrije odvisni, smo čutili v vojni in čutimo danes, ko smo skoraj brez obleke radi pomanjkanja tovarn. Specijalno naše ljudstvo ni imelo nikoli smisla za industrijo! Stare metode (domači kolovrat) so se opustile, vpeljalo pa se je ceno in slabo tovarniško blago.

„Dajte prihodnišč.“

Naša carinska mizerija.

Nar. predstavnik dr. Dinko Puc je stavil v nar. predstavništvu na ministra financ sledečo interpelacijo:

»V zadnjem času dogaja se opetovano, da iz Beograda poslani uradniki, postavljeni pri carinskih uradih v Sloveniji, proti podrejenim tovarišem ne uporabljajo več določb še vedno veljavne stare avstrijske službene pragmatike, ampak določbe zakona o činovnicima gradjanjskog reda, ki v Sloveniji ni nikdar zadobil veljave.

Dogodilo se je, da je bil uradnik, ki se je povsem pravilno ravnal po predpisih veljavne službene pragmatike, kaznovan, ker je slučajno v srbskem zakonu drugačen predpis!

Po naredbi prve Narodne vlade z dne 31. oktobra 1918, št. 1 velja za Slovenijo službena pragmatika bivše avstroogrške monarhije z dne 25. januarja 1914, št. 15 d. z. Ta naredba narodne vlade se ni pozneje z nikako naredbo ali zakonom izpremenila ali predruščila. Baš protivno, Ministrski svet je v svoji seji z dne 11. marca 1919 izrečno določil, da glede personalnih vprašanj, disciplinarne oblasti, kvalifikacije, imenovanja, premeščanja in odpuščanja uradnikov, veljajo v novih pokrajinah stari predpisi. Ker je vsled tega označeno postopanje kršenje zakona, dovoljujem si staviti na g. ministra financ vprašanje:

Ali so mu navedene okolnosti znane in ali je voljan ukiniti tako protizakonito postopanje ter poučiti podrejene urade, da ima služiti za podlago pri personalnih vprašanjih v Sloveniji edino le službena pragmatika z dne 25. januarja 1914?«

Nadure, fondi i. dr.

Filologi na srednjih šolah so dolžni prevzeti 17, nefilologi 20 tedenskih ur. Ure, ki jih imajo nad to število, se plačujejo posebej kot nadure po neki zastareli postavi: filologom okroglo z 2 K 80 vin., realistom z 2 K 30 vin. Na prvi pogled je jasno, da ta honorar sedanjim razmeram niti od daleč ne odgovarja, ko ni dobiti nižjegimnazijca, ki bi svojega sošolca poučeval pod 4 K za uro. Zato se je lamsko leto pojavil hud odpor proti tej krivici. V profesorskih podružnicah in drugje je nastal ropot, posebno v Celju, kjer so stavili predlog, da naj vsi člani profesorskega društva odklanjajo tako dolgo nadure, dokler se stanu in času primerno ne honorirajo. Da se je mariborska podružnica v tem oziru postavila takrat na drugo stališče, je bila po večini zasluga g. poverjenika dr. Verstovška, ki nam je opetovano obljubil za tekoče leto remeduro. Učitelji so, kakor druga leta, prevzeli nadure ter nadomeščali pri sedanjem pomanjkanju učiteljskih moči samo na mariborski realki najmanj dva suplenta.

Za prvi tečaj so se nagrade za nadure mesto sredi februarja nakazale šele sredi aprila v veliko presenečenje vseh prizadetih lahkoverničev po — starem ključu. Zbog tega vlada v provinci veliko ogorčenje! V Celju n. pr. so poslali to smešno napitnico, ki bi si jo prepovedal vsak boljši natak, sumarno naza na v. š. sv. Drugje se sicer to ni zgodilo, toda takoj nato se je začela akcija, da se sprejme zgoraj navedeni celjski predlog, ako se ne plačajo nadure tudi za letos, kakor

se nam je bilo obljubilo. In, glej čudež! Komaj je poverjenišvo začutilo, da se nekaj plęte, je izšla naredba v uradnem listu, s katero se določajo nagrade za nadure po novem ključu, pa — šele za prihodaje leto 1920/21.!

Čudno ulogo pri vsej zadevi je igralo profesorsko društvo v Ljubljani. Kakor da bi v Ljubljani tega nedostatka ne čutili! Nikdo se tam ni brigal za vprašanje. Odgovori, ki so prihajali tozadevno od centralnega odbora, so bili povsem prazni. Nam v provinci se je že začetkoma zdela stvar sumljiva, in sedaj zveemo vzrok iz ust ali bolje rečeno izpod pęresa g poverjenika samega, ki govori »o različnih fondih, ki jih Ljubljanci pridno izrabljajo«.

Do sedaj smo bili mi v provinci mnenja, da ima poverjenišvo v tem oziru na razpolago le en fond, ki je pristopen vsakomur, ki je brez lastne krivde zašel v neprilike, recimo v slučaju bolezni i. sl. kakor je bilo to tudi prej. Toda poverjenišvo ima »različne fondе«, ki jih menda smatra za nekako domeno Ljubljancinov. V provinci ne ve o vseh teh fondih živ krst. Toliko v pojasnilo tem potem vsem tovarišem v provinci in pa tistim gospodom v Ljubljani, ki jim še ti fondi niso zamašili ust. Komentar k tem dejstvom pa si naj napravi vsak sam!

Bračun — Maribor.

Stebri carinske uprave.

V Sloveniji in na Hrvaškem so seveda stebri naše carinske uprave vsi oni radikalni Srbijanci, ki jih je naša premodra generalna direkcija carin spravila na najvažnejša carinska mesta v naši ožji domovini. Te kapacitete so spravile carinsko upravo v najslabši sloves in če Bog da, bo klika v generalni direkciji še dalje tvorila »državo v državi«. Kako izvrstno znajo voditi upravo in kako nepristransko in olikano se znajo vesti s krogi, ki imajo nesrečo, da morajo po opravkih na carinarno, beremo skoraj vsak dan v vseh naših časopisih katerekoli barve in stranke. Ti ljudje so za delo nesposobni in morajo izginiti. Uvesti se morajo zopet redne razmere, mesta v Sloveniji in na Hrvaškem pa se morajo izročiti domačim uradnikom, ki jih imamo zadosti in prav sposobnih in odlično kvalificiranih. Izginiti mora korupcija, ki se že očito pojavlja in ki jo trpe in favorizirajo ti srbijanski podrepniki generalne direkcije.

Vse to bi se bilo moralo že davno zgoditi in očistiti bi se bil že moral ta nečedni hlev. Ali storilo se ni ničesar. Šlo je nekaj deputacij v centralo protestirat. Gospodje iz posebne države so napravili z njimi zapisnike in obljubili pomoč. Čakamo pa mesece, toda pomoči ni in je tudi ne bo, dokler bo tej »carinski državi« kraljevala sedanja radikalno-srbijanska klika ter rezala in odmerjala jugoslovansko sukno po — srbijanskih rectius azijskih načelih. Ta samolastna gospoda se ravna po reku: rečem ti, da mi ne porečeš! Ne zaupam ti, ker mi ti ne zaupaš! Slovenski in hrvaški carinski uradniki so srbijanskim med drugim posebno »nepouzdanici«. Znana je pri slovoica: »Wie der Schelm...« V vseh naših in hrvaških listih pa beremo, kako ulogo igra »bakšiš« v carinski upravi, odkar je vlada »carinske države« namestila na vsa važna carinska mesta svoje »pouzdanike!« Naša država živi sedaj od same carine in kolekovine, ki se stekata v

njene blagajne z dvema tretjinama v slovenskih in hrvatskih pridruženih pokrajinah.

Ali res ne morejo naši premodri poslanci doseči, da se napravi red v pobiranju in odmierjanju teh ogromnih davkov, ki jih plačujemo mi, ter se odpravi nered in očitno partizanstvo v tej upravi, ki jo vodijo nesposobni srbijanski radikali? Ako so tem naši pošteni uradniki nezanesljivi in nesposobni, tembolj smo prepričani o tem dejstvu glede srbijanskih emisarjev, ki so takih »gšeftov« menda že dobro navajeni.

Dolžnost merodajnih poslanskih krogov bi pač bila, da posvetijo v kasto »pouzdanih« srbijanskih carinskih emisarjev ter preizkušajo to njih pouzdanost, ki sloni na lončenih nogah.

Slišali smo, da so se naši poslanci zavzeli pri fin. ministrstvu, naj se vendar enkrat odpravijo nezaslišane razmere pri carinarnicah v Sloveniji. Minister sam je bil neki mnenja, da se temu mora odpo- moči. Nastopila je pa »carinska država v državi« in izrekla svoj anatema; prepo- trebno je, da Ačimovič, Ivanovič in drugi taki srbijanski radikalni predstojniki osta- nejo na svojih mestih, ker bi drugače »šverceri« odnesli v Italijo vso Slovenijo in Hrvatsko z njenimi odličnimi in odloč- nimi poslanci vred. Resnica je prav na- sprotna. Odkar vodijo carinarne ti vele- srbški pouzdaniki, dobivajo naši trgovci nešteto ponudb raznih tajnih verižnikov in agentov, ki jim ponujajo v uvozu pre- povedano blago, ki ga morejo le oni spravi- ti čez mejo.

Kako in za kakšno ceno, bodo najbe- lje vedeli srbijanski »pouzdaní činovnici«, ki sedaj tako modro vodijo carinarne. Te- ga pa ti zvesti činovnici ne izdajo našim poslancem, ker bi sicer ne bili — stebri ca- rinstva.

Vestnik.

Pozor!

Danes smo priložili vsem c. gg. naročnikom v Sloveniji položnice. Prosimo vse, da nemudoma obnove naročnino za III. četrtletje. Vsem onim, ki so z naročnino v zamudi, ali ki jim poteče te dni, smo označili poleg naslova dan, do katerega je naročnina plačana. Prosimo jih, da nam jo takoj poravnajo in pošljejo tudi naročnino za III. četrtletje. Oni gg. tovariši, ki so naročnino plačali že pred povišanjem naročnine, naj nam izvolijo nakazati razliko, nastalo vsled povišanja od 1. 4. dalje, to je četrtletno 5 K. Tovariši pa, ki imajo naročnino plačano tudi že za III. četrtletje in dalje, naj ne smatrajo priloženih položnic za terjanje, marveč kot prošnjo, za nabiranje novih naročnikov in prispevkov za tiskovni sklad. Kdor ne more ničesar pridobiti, izvoli pridržati položnico za pozneje.

Vse gg. tovariše ponovno nujno pro- simo, da store vse, da se naše glasilo razširi po vsej kraljevini. Le če se število naročnikov podvoji, mogoče nam bo izda- jati list za sedanjo naročnino, sicer bomo primorani naročnino znatno povišati, ker nam je tiskarna povišala ceno za tisk vsled vedno rastoče draginje papirja in drugih tiskarskih potrebščin od zadnjega povišanja naročnine pri številki za nad 800 K. Vsak naj se torej potruži in pridobi vsaj enega

novega naročnika. V vsaki gostilni in ka- varni, kamor zahajate, zahtevajte „Naš glas“! Le s podrobnim delom in vztrajno vsestransko agitacijo bomo dosegli, da se naše glasilo razširi tako, kot bi lahko bilo in moralo biti razširjeno.

Pri spremembah naslovov vsled prese- litve prosimo, da se nam poleg novega bivališča naznani vselej tudi prejšnje.

Uprava.

Vsem organiziranim javnim nameščencem in upokojujencem v vednost!

Delegata deputacije Osrednje zveze sta se vrnila iz Beograda 20. t. m. Skupno z zastopniki Savezov v Zagrebu, Beogru- du, Sarajevu in Splitu se je naša Zveza pod vodstvom nje predsednika Maksa Lillega udeležila avdienc skoro pri vseh ministrih, ki so jim dali zagotovilo, da se sedanjemu nevzdržnemu gmotnemu polo- žaju drž. nameščencev v najkrajšem času temeljito odpomore. Posebno min. pred- sednik dr. Milenko Vesnić, ki mu je v ime- nu vseh Savezov predsednik Lilleg ob- razložil položaj drž. nameščencev in njih zahteve v zmislu naših resolucij in po na- ročilu širšega odbora je kazal za rešitev našega vprašanja mnogo umevanja in iz- javil, da ima ravno njegova vlada to vpra- šanje kot eno izmed najpoglavitejših v svojem programu. (Vse nasprotno vesti so torej neosnovane!)

Službena pragmatika je v komisiji že sprejeta; preveva jo moderen duh. Po- sebno nje materialni del je vseskozi zado- voljiv.

Plače drž. nameščencev so izenačene s častniškimi. Začetna plača XI. čin. raz- reda je določena na 2400 din. Poleg tega dobimo razmeram odgovarjajočo, za vse kraje primerno in v pokojnino vračunljivo stanarino.

Za glavna mesta dovoljuje ministrski svet k stanarini od časa do časa primeren povišek.

Določeni so takozvani posebni stalni porodični doplatki za ženo in otroke. Vr- hutega določa ministrski svet dnevnic, ki se uravnava po pokrajinah in so od- visne od pritiska draginje. Materialni del stopi v veljavo, ako ga ne bi bilo mogoče izvesti že za avgust, najkasneje s 1. sep- tembrom t. l. Tudi ostali del službene pragmatike prevevajo, kakor rečeno, po- vsem moderna načela.

Samo poglavje glede disciplinarnega postopanja dela z ozirom na ne popolno- ma urejene razmere v posameznih delih države nekaj težkoč. Številčnih navedb iz umevnih razlogov za sedaj še ne mo- remo objaviti, pečali pa se bomo s prag- matiko podrobneje v prihodnjih številka- h »Našega Glasu«. Pripominjamo le še, da je fin. minister sklep min. sveta o draginjski dokladi za mesec junij t. l. pogrešno inter- pretiral in da prvimemo za junij in julij še 25% povišek na decembersko draginjsko doklado.

Osrednja zveza javn. nam. in upok.

Sprejema Nj. Vis. regenta se Osred- nja zveza udeleži oficijalno. Zbirališče ude- ležnikov objavimo v dnevnikih. Regentu se pokloni v posebnj avdienci tudi depu- tacija predsedstva.

Oficirske plače.

Objavljamo plače, ki so jih prejeli orožniški oficirji za junij t. l. Ako odbije- mo doklado 66 din. 66 p., dobimo zneske,

ki so jih prejeli ostali častniki. In javni nameščenci?

1. Polkovnik (6. r.) Plača 600 din., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 p., dnevnic 750 din., skupaj 1436 din. 66 p., v kronah 5746 K 64 vin. 2. Podpolkovnik (7. r.) plača 458 din. 33 p., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 p., dnevnic 750 din., skupaj 1294 din. 99 p., v kronah 5179 K 96 vin. 3. Major (8. r.) plača 375 din., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 p., dnevnic 750 din., skupaj 1211 din. 66 p., v kronah 4846 K 64 vin., 4. Kapetan 1. r. (9. r.) plača 262 din. 50 p., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 p., dnevnic 600 din., skupaj 949 din. 16 p., v kronah 3796 K 69 vin. 5. Kapetan 2. r. (9. r.) plača 216 din. 66 p., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 p., dnevnic 600 din., skupaj 903 din. 32 p., v kronah 3613 kron 28 vin. 6. Poručnik (10. r.) plača 183 din. 33 p., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 p., dnevnic 600 din., skupaj 869 din. 99 p., v kronah 3479 K 96 vin. 7. Podporučnik (11. r.) 150 din., za slugo 20 din., orožn. doklada 66 din. 66 vin., dnevnic 600 din., skupaj 836 din. 66 p., v kronah 3346 K 64 vin. Vrhu tega za vsakega rodbinskega člana mesečno 90 din. = 360 K in še mesečno 2.26 kub. metrov drv = 340 K, ugodnosti na železnici, apro. itd.

Društvo finančne straže na Slovenskem.

Dne 6. junija t. l. se je vršila prva od- borova seja v tekočem poslovnem letu. Na občnem zboru izvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik: Fran Burger, komisar v Kranju; podpredsed- nik: Fran Arko, nadpreglednik v Mariboru; tajnik: Peter Držaj, preglednik v Stič- ni; blagajnik: preglednik Franc Kenda I., blagajnikov namestnik: preglednik Fran Gabršček, oba v Ljubljani; odborniki: Martin Kovač, nadkomisar v Celju, Zv. Česnik, nadpreglednik v Ljubljani, Srečko Gruber preglednik v Bezuljaku, Ivan Jur- košek, preglednik v Cerkljici ter Jurij Ju- govič in Janko Torkar, preglednika v Ljubljani; pregledovalca računov: pre- glednik Anton Muškatelec in nadpaznik Ja- kob Cokan v Ljubljani. Slednji je tudi knjižničar. Kot delegat za Osrednjo zvezo javnih nameščencev in vpokojujencev v Ljubljani se določi nadpreglednik Zvonko Česnik, kot delegatov namestnik pregled- nik Janko Torkar, oba v Ljubljani.

Z ozirom na neki uredništvu „Našega Glasu“ poslan dopis glede volitev na zad- njem občnem zboru se soglasno sklene po- zvati člane, naj vsakdo, ki ima kako pri- tožbo glede volitev, ali ki mu je morda znana kaka nepravilnost, naznani to odbo- ru, ki bo o tem sklepal na prvi prihodnji odborovi seji.

Dalje se je sklenilo, pozvati vse oddel- ke fin. straže, naj nemudoma pošljejo blagajniku Ivanu Kendi v Ljubljani, Am- brožev trg 3, I. nadstr., v organizacijske namene izkaz vseh pri oddelku namešče- nih uslužbencev in pri vsakem posamez- niku navedejo: ime in priimek, čin, rojstno leto, stan (oženjen, vdovec, samec), število otrok, od katerega dne služi pri finanč. straži in ali je član društva ali ne.

Vsem članom se priporoča naročitev „Našega glasu“. Na vsak način se pa mora delati na to, da je vsaj vsak oddelek na en izvod tega lista naročen.

O vseh drugih sklepih se obvestijo člani, čim dobimo naročeni razmnoževalni aparat, po posebni okrožnici. Članske iz-

kaznice se bodo razposlale najpozneje do konca julija t. l.

Društvo upokojenih javnih uslužbenecov, vdov in sirot. Zadnje soboto so imeli vpokojenci dobro obiskan sestanek, na katerem so se posvetovali o ustanovitvi svojega društva. Vanj bi imele pristop tudi vdove in sirote javnih nameštencev. Prevladalo je mnenje, da je organizacija vpokojencev in potemtakem tudi ustanovitev tega društva postala nujna potreba. Vsled spremembe pravil „Osrednje zveze javnih nameštencev in vpokojencev za Slovenijo“ in ker je vsled sklepa občnega zbora z dne 11. maja t. l. prenehalo „Društvo državnih uslužbenecv kraljestva SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani“, ostanejo vpokojenci neorganizirani. Upokojenec poslej ne more biti več deležen koristi, ki jih zasleduje „Osrednja zveza“ napram organizaciji, ki je združena pri »Zvezi«. Ker mnoge strok. organizacije v svojih pravilih nimajo določbe, po kateri bi mogli biti njih člani tudi vpokojenci, vdove in sirote, ne preostaja drugega, kakor da se združijo vpokojenci v svojo organizacijo ter s to pristopijo k „Osrednji zvezi“. Prihodnje dni bodo imeli vpokojenci zopet sestanek, da končno rešijo vprašanje ustanovitve društva, potem eventualno sestavijo pripravljalni odbor in po možnosti vzamejo tudi takoj v pretres načrt društvenih pravil. Zadeva je zaradi »Samopomoči« zelo nujna!

Društvo davčnih uradnikov-direktstov za Slovenijo je sklenilo na občnem zboru 6. 6. 1920 po vsestranskem mirnem preudarku stavljenih predlogov, da se zaenkrat ne združi s splošnim društvom davčnih uradnikov za Slovenijo, vendar pa je slejkoprej pripravljeno vedno skupno nastopati za kardinalne zahteve davčnega uradništva. Delo novoizvoljenega odbora se bo torej cmejevalo le na posebne zahteve direktistov tako, da se društvo de fakto lahko smatra za nekak odsek splošnega društva davč. uradnikov za Slovenijo, četudi ostane še v prihodnje samostojno društvo. Zato tudi ne vidi ne občni zbor, ne odbor prav nič grajalnega ali nečastnega za tovariše, ako čutijo potrebo, da so včlanjeni pri obeh strokovnih društvih in to temmanj v očigled dejstvu, da se vedno premeščajo in se — po veliki potrebi vsled rastočega dela sodeč — bodo v bližnjem času še premestilo več tovarišev od davčnih uradov k okrajnim davčnim oblastv. Pač pa trdno pričakuje odbor, da ima vsak direktist toliko zavednosti in misla za organizacijo, da je včlanjen vsaj pri davčnem društvu direktistov in da poravna takoj članarino za tekoče leto po 24 K (zvišana na občnem zboru od 12 K na 24 K letno, ker je prispevati za vsakega člana zvezi po 1 K mesečno) ter morebitni zaostanek za leto 1919. Vsak naj plača — ako še ni doslej — tudi za akcijski fond 25 K in prispeva po možnosti tudi v tiskovni fond za »Naš Glas«, katerega naročnik naj bi bil prav vsak član našega društva in v katerega naj bi pošiljali člani tudi primerne sestavke. Članarino in prispevek za akcijski fond je pošiljati društvu blagajniku davčnemu nadupravniku g. Jakobu Drolju pri davčnem okrajnem oblastvu v Ljubljani, vse drugo pa na upravo ozir uradništvo »Našega Glasa«. — Udeležba na občnem zboru je bila nad vse pričakovane slaba. To nikakor ni častno za tovariše iz bivše Kranjske, posebno ne za one iz Ljubljane. Tovariši iz bivše Štajerske

so oddali vsled oddaljenosti vsaj primerno svoja mnenja ali pa pooblastila svojim tovarišem. Tovariši! Učite se od maloštevilnih preostalih slovenskih carmskih uradnikov, ki se v trdni zavesti, da mora končno pravica zmagati, ne strašijo nobene truda in se vztrajno bore, dokler ne odpravijo gorostasnih krivic, ki se jim gode. Zato na delo vsi, da si priborimo stališče, ki nam pristoja z ozirom na naše delo in važnost naše službe! Ne vprašujmo se pri tem, ali je to gospodom, ki imajo »zaslug«, da se za davčno uradništvo ničesar ne zgodi, vseč ali ne! Včlanjenih je štiri petine direktistov, ostale pa tem potom nujno pozivljamo, naj čimpreje javijo svoj pristop in pošljejo članarino. Končno bodi povedano vsem prizadetim: vse vesti, da vlada vsled obstoja našega društva kak spor med davčnim uradništvom, so popolnoma neosnovane. Podpisani odbor se hoče tudi v prihodnje vsakemu sporu izogniti in vsa event. nastala nesoglasja kolegijalno obrazložiti in poravnati. — **Odbor.**

— »Društvo slov. sodnikov« ponovno opozarja vse svoje člane na občni zbor, ki se vrši dne 29. junija 1920 dopoldne, ob pol 10. uri v justični palači v Ljubljani, dvorana št. 79. Dan poprej ob 16. uri sestanek v isti dvorani.

Financijska straža u Zagrebu. Pod ovim naslovom izašao je članak u broju 22. »Našeg Glasa« od 3. VI. 1920. U tome članku dopisnik traži razjašnjenje: 1. Dali postoji još Savez financijske straže i dali ovaj stoji u kontaktu sa Savezom javnih namještenika? 2. Zašto ne izilaze novine financijske straže? 3. Zašto Savez nije pozvao drugove na uplatu članarine? Društvo Hrv. Slav. financijske straže u Zagrebu dopisniku toga članka, kao i svima članovima društva javlja, da još uvijek postoji tako društvo financijske straže u Zagrebu, tako i Savez društava financijske straže u Ljubljani. Naše društvo stoji u kontaktu sa SJN. u Zagrebu i ovome plaća članarinu za svoje članove, koji su organizirani u ovome Savezu. Novine financijske straže ne izilaze iz razloga, što je urednik istih g. Ivan Bogdanič preminuo. Drugovi moraju, da znadu, da društvo financijske straže u Zagrebu postoji još uvijek, jer da je društvo razvrgnuto, bilo bi to javljeno, pak uslijed toga ne treba ih upozoravati na uplatu članarine, nu na žalost od kada su novine financijske straže izostale, ne stiže tako rekué ništa članarine. Umoljavaju se stoga drugovi, da zaostalu članarinu društvu pripošalju, a i buduće redovito plaćaju, jer bez toga društvo opstajati nemože. Počam od 1. siječnja 1920. zaključkom glavne skupštine od mjeseca prosinca 1919. povišena je članarina od 3 na 5 kuna mjesečno. Dana 28. lipnja o. g. biti će sastanak Saveza društava financijske straže u Brodu n. S. Naše društvo biti će na tom sastanku zastupano po svojim delegatima. Na tom sastanku raspraviti će se medju inim i o ponovnom izdavanju našega glasila. Delegati Saveza naših društava bili su u ožujku o. g. u Beogradu i tamo su intervenirali glede reorganizacije financijske straže. O tome je iz Zemuna poslan svakome razdjelu po jedan primjerak spomenice, kojim su delegati dostavili svima narodnim poslancima, da se za našu stvar zauzmu. Kada budemo imali opet naše glasilo, koje će početi izlaziti svakako do 15. srpnja 1920. biti će članovi kao i do sada uvijek

informirani o stanju, u kojemu se nalazimo. Dakle samo na članovima stoji, da vrše svoju dužnost. Šaljite članarinu! — **Društvo financijske straže u Zagrebu.**

Franceski činovnici i sindikalno pravo. Pod tim naslovom donáša zagrebački Jutarnji list od 10. ov. mj slijedeću noticu: Franceski je parlament prihvatio novi činovnički statut, kojim se uređuju materijalne i socijalne prilike činovničkog staleža. Ovaj je novi pravilnik izazvao silna ogorčenje medju činovnicima, jer im poriče pravo na sindikalnu klasnu organizaciju i borbeno sredstvo štrajka, a osobito na pristupu Confederation Generale du Travail (C. G. T.), t. j. Glavni radnički savez. Da svom ogorčenju dađu izraza, sazvali su činovnici sindikaliste cio niz skupština. Najveća je medju ovima održana u Cirque-u de Paris. Više nego 10.000 činovnika učestvovalo je u ovoj monstruoznoj skupštini, koja je iza referata Roussela sa strane činovnika i Jouhanxa, predsjednika C. G. T., te Laurenta, glavnog tajnika C. G. T. sa najvećim oduševljenjem zaključila, da ne prima na znanje novi statut i ulazi njemu uprkos u glavni radnički savez kao grupa činovnika radenika, dakle se bez svake ograde pridružuje klasnoj borbi. Isti je zaključak prihvaćen i od saveza franceskih učitelja. Jedini su carinski činovnici zauzeli protivno stanovište i pristali na novu službenu pragmatiku — Kad bi Francuzi imali na vodećim mjestima državničke Tomljenovičevog kova, sigurno bi vodje tog njihovog pokreta već visili na prvom »kandelaberu« kao veleizdajnici — jer kako vidimo, istupaju oni energičnije već što smo mi istupali u decembru prošle godine. Donašamo ovu noticu da je čitaju naši drugovi a i injezodavni faktori — te da uvide, da javno namještenički pokret nije razmahan samo u Jugoslaviji s tendencom — kako neki državnički i političari tvrde — da ruši državu, već je to slučaj i u Francuskoj, gdje su činovnici bolje plaćeni nego li kod nas. Namještenički je pokret savremena socijalna pojava, koja se opaža i kod drugih naroda. Mi i u tom pravcu kročimo zajednički sa ostalom kulturnom Evropom. M.

Glavna skupština Udruge javnih činovnika u Zagrebu. U nedelju, dne 13. 6. mj. održana je u velikoj dvorani Glazbenog zavoda glavna godišnja skupština Udruge javnih činovnika. Skupština sama bila je veoma slabo posjećena, bilo je tek oko 180 učesnika, većim dijelom udova umirovljenika, te nešto starijih činovnika, koji još uvijek drže, da u današnje demokratsko doba može da se održi na površini jedno takovo reakcionano i zastarjelo udruženje. Na samoj skupštini nije bilo raspravljeno ništa bitnoga, a konačno je izabran odbor sa prijašnjim predsjednikom g. Bratanićem na čelu. Čudimo se, da ta gg. nisu još uvijek došla do uvjerenja, da je spas te daljnji opstanak javnog namješteništvu moguć samo u jedinstvenoj, jakoj i čvrstoj organizaciji, kakova je Savez Javnih Namještenika, već traže pomoći u separatističkom reakcionarnom udruženju, cijepajuć i slabeć tako naše sile. Veseli nas, da smo na skupštini vidjeli samo stariju gg., koja još nikako nemože da zaborave za njih toli poželjna i dobra vremena austro-madžarsko i Kuhnovskog režima, pa im poručujemo: Gospodo, ne zaboravite, da na mladlima svijet ostaje! Pozivamo sve drugove činovničke članove SJN., da se konačno odluče i da

listom istupe iz tog reakcionarnog ufrženja te da čvrsto stisnu redove jedinstvene napredne organizacije SJN. u kojoj će jedino naći zastupane svoje interese onako, kako je to poželjno, te spasonosno za svekoliko javno namještenništvo.

Skupština učiteljskog društva za trg Krapinu te kotare krapinski i zlatarski u Hrvatskoj održana je 10. lipnja o. g. u Zaboku. Prisustvovala su 34 člana (od toga 16 učiteljica). — Iza pozdravnog govora predsjednika društva Paje Wöfla, držao je Makso Štromar, ravn. učitelj v Zaboku, vrlo poučno predavanje o vrijednosti skioptikona i kinematografa, kao obučnog pomagala u osnovnoj školi. Učiteljstvo je ovo predavanje tako oduševilo, da je cijela skupština jednodušno izjavila potrebu nabave tih obučnih pomagala. Najviše školske vlasti morale bi nastojati, da škole što prije opskrbe s tim savremenim obučnim pomagala, jer zornost ne će riječ ma i najživlja, nikada nadopuniti, buduće ono, što vidimo, ostaje dulje u duši nego ono, što tek čujemo. Nadalje se na toj skupštini raspravljalo o promjeni pravila Saveza hrv. učiteljskih društava, o jačoj učiteljskoj organizaciji, o što brzem postignuću zakona o narodnim školama kraljevstva SHS, objelodanjenog kao nacrtu u Narodnim Novinama od 8. kolovoza 1919 te o predlozima Staropazovačkog učiteljskog društva. Stvoreno je više predloga za skupštinu Saveza hrv. učiteljskih društava kao:

1. Stanarina pučkog učiteljstva trebala bi da se tako uredi, kako je uređena za sve državne činovnike, t. j. da se povisuje s plaćom, a ne da uvijek ostaje jednaka stanarini XI. činov. razreda, u koji prema današnjoj plaći ni jedan učitelj ne spada.

2. Jer je pučkom učiteljstvu zakonom osiguran besplatan stan i ogrjev ili naknada za oboje u novcu, a toga sve učiteljstvo do danas nema, potreba je, da se i to u smislu zakona provede.

3. Pučki učitelji (učiteljice) kao državni činovnici traže obiteljske i ine doplatke, kako i to dobivaju i ostali državni činovnici.

4. Učiteljstvo će rado podupirati i pretplaćivati školski časopis Učiteljski Dom, ako će unapred izlaziti redovito dvaput mjesečno, brzo biti dostavljan i ako će zadovoljavati učiteljstvo svojim člancima.

5. Na poticaj i predlog druga Oskara Wöfla skupština jednoglasno stavlja za-

htjev, da se učiteljima-orguljašima njihova služba honorira s najmanje 100 K mjesečno, tamo, gdje je nedjeljom i blagdanom u župnoj crkvi po jedna župna misa, a za 150 K mjesečno ondje, gdje su u župnoj crkvi po dvije župne mise nedjeljom i blagdanom; ako je u kojem mjestu orguljaš uz nagradu u novcu uživao zemljište ili drva, ostaje to uživanje uz novo zahtjevanu novčanu povišicu i na dalje. U slučaju, da učitelji-orguljaši tim zahtjevom ne uspiju, to sa 1. siječnjom 1921. prestaju vršiti orguljašku službu, pa ovo vrijedi kao 6 mjesecni odkazni rok, u kojem bi bilo prilike obrazovati posebne orguljaše, kako jih imade Slovenija. Ovaj zaključak bit će javljen svim župnim općinama obiju kotara.

6. Skupština se jednoglasno složila u tom, da učiteljstvo zahtijeva uvođenje potpunog nedjeljnog počinaka od svakoga školskoga obučavanja.

Pred svršetak skupštine pozdravio je lijepim govorom društvo podpredsjednik Pajo Gregorić društvenoga predsjednika Paju Wöfla, koji je potpuno po stoljeća najme preko 50 god. neumorno i neprekidno u školi i izvan škole prosvjetljivao narod. Skupštinaru oduševljenim poklicima popratilo ovaj pozdrav, čestitavši jubilarcu, dok mu kolegica Marija Flögl preda kitu cvijeća. Jubilarac, duboko ganut, zahvalio na pozdravu ganutljivim riječima, koje prisutne skupštinare dirnuše do suza.

O. W.

Vrtna zabava javnih namještenika u Zagrebu. U subotu, dne 3. jula poslije podne i na večer priredjuje javni namještenici u Maksimirskom perivoju veliku vrtnu zabavu u korist organizacije te tiskovnog fonda „Našega Glasa“. Nadamo se, da će ova akciju poduprijeti svekoliko javno namještenništvo Zagreba i obližnje okolice te građi svojim prisustvovanjem i doprinosima, koji će se u istu svrhu sabirati. Raspored same zabave i pobliže informacije donjeti ćemo u narednom broju „Našega Glasa“.

Umirovljenik. Ustao sam neobično rano. Ne činim to iz osobitih razloga, niti se držim poslovice: »Tko rano rani, dvije sreće grabi.« Ova poslovice uopće ne vrijedi. Za vrijeme rata ustajao sam rano, ali ne da zagrabi sreću, već praznu crnu kavu, a zatim psovke i fletve austrijskih dželata, kojima sam predan bio na »izobrazbu«. I u ured sam kao činovnik dolazio rano — dapače najranije — pa sam ugrabio sreću, da su me moji drugovi, koji preziru poslovice, a poštuju rodbinske veze, »protežirali«.

Bio sam nekoliko puta rano na raspravi stanarinskog ureda, pa sam unatoč tome ostao bez stana, dok su drugi koji se ne drže poslovice, već ih izvraćaju, dobili stan vičući: »Bolji je zlatan pas nego dobar glas!« I danas idem stanarinskom uredu, pa ne sigurnost, da ću se okušati, već naprotiv neizvjesnost podržavana slabom beamterskom večericom, nije mi dala sna. Uputio sam se dugom ulicom. Nevoljko se vuče birokracija u uredu. Pred menom neki poznati starčić, viši činovnik u miru. Umorna se koraka uspinje ulicom, prigibajući se od časa do časa. Starac se plaho okreće i diže iz žljeba kraj uličnog hodnika nešto što iz daleka ne mogu vidjeti. Približim se na korak. Gospodin viši državni činovnik u miru potbire čikove od cigareta. Siromah! pomislim u sebi, ali se istodobno sjetim ove:

Tko rano rani, dvije sreće grabi. Bijedni starac imao je danas u jutro sreću. Ustao je naime prije, nego što su ceste pomene. (Op. ur. To se zadnje vrijeme u opće rijetko dešava), jer da nije popušili bi otpadke od cigareta smetlari. Ipak imadu sreću umirovljenici našeg bogatog kraljevstva!

E...ć.

Začasni kanclisti, za katere se bili imenovani po dolgem boju oficijanti z dvema izpitoma, so zopet dobili zausnico. Na definitivna mesta jih noče justična uprava imenovati z motivacijo, da je dovolj invalidov, katere treba najprej preskrbeti. Res, jako lepo in usmiljeno delo bo s tem opravljeno, katero tudi mi toplo priporočamo in tudi želimo, da pridejo ti reveži do kruha, — samo ne na našo škodo in na naš račun! Koliko invalidov pa je tudi med sedanjimi začasnimi kanclisti, ki ne morejo priti na definitivna mesta, ker imajo to smolo, da so bili že prej nesrečni oficijanti. Kaka pravica je to! Enim in istim se meri z dvojno mero. Tistim invalidom, ki niso še v službi, takoj definitivna mesta, tistim invalidom pa, ki so že začasni kanclisti, jih nočejo podeliti. Če hoče just. uprava preskrbeti vse invalide, ki so v pripravljalni službi, naj najprej imenuje začasne kancliste definitivnim in njihova mesta naj zasedejo invalidi, ki še niso v službi. Na ta način se bo ugodilo obojim. To priporočilo naj velja gospodom pri višjem deželnem sodišču kot resen opomin in naj dobro premislijo, predno dajajo novo brco ubogim začasnim kanclistom; kaj ni dovolj, da so trpeli kot oficijanti kot črna živina, naj se to tudi zdaj nadaljuje?

B. Podgrajski.

Za tiskovni sklad „Našega glasu“

so darovali meseca januarja 1920 sledeči:

Kotarski odbor drž. namještenika v Sinju, Dalmacija, 580 K; g. dr. Jakob Doljan, Slovenjegradec 40 K; g. Krašovic Franc, Sodražica, nabral 38 K; Oddelek finančne straže, Gorenjavas 36 K; činovništvo poreznega urada u Gospiću 25 K; gg. Rodovšek Franc, Slov. Gradec, Krkač Gjuro, Koprivnica, po 24 K; gg. dr. Ipavic I., Sl. Gradec, Čik Rudolf, Požega, po 20 K; g. Madjerič Ivan, Zagreb 15 K; g. Košir Stanko, Sl. Gradec 14 K; gg. Viher I., dr. Zobec I., Slov. Gradec, po 12 K; gg. Stiplošek Simon, Žun Lovro, Cerknica, Šajnović Mijo, Dimec Petar, Humjet Tomo, Dimec Franjo, Tutek Milan, Cvrtič Mirko, R. V. v Zagrebu, Semen Karol, Golob Franc, Fortunčić Stjepo, Bricelj Josip, Schiffer Lovro, Steg Milan, Ljubljana, Zličar Rudolf, Smolković Olga, Kvaternik Ženka in Ježek Stefanija v Koprivnici po 10 K; gg. Fras Franc, Maribor, Otrin Franc, Vršac, Bivec Lujo, Kolarić Matija, Koprivnica, davčni urad Škofjaloka po 8 K; gg. Katunarić M., Split, Kogej Anton, Vel. Lašče, Pibernik Janko, Rogaska Slatina, Jakič Tomo, Požega, Cvjetko Florijan, Požega, Rakoš Josip, Majdak Gjuro in Bešlić Gjuro, Zagreb po 7 K; g. Babnik Ivo, Ljubljana 5.50 K; g. Aleš Franc, Ljubljana 5.20 K; gg. Gala Franc, Krško, Radović Petar, Senj, Juras Ivo, Split, Karničar Konrad, Pregrada, Šmaguc Agata, Zagreb, Tome Ivo, Gerčar Pavel, Lojk Bernard, Petrovič Anton, Jelčić Cvetko, Hladky Kornel, Polletti-Kopešić, Preinfalk Fric, Mandelj Josip, Logar Viktor, Bonifoli Arkado, Zindtner Pavel, Vizjak Srečko, dr. Zajec Ivan, Velkavrh Stanko, Ljubljana in Sonnabend Ivan, Koprivnica po 5 K. (Dalje prihi.)

Drugovi, pohajajte samo one kavane i gostione, koje drže „Naš Glas“.

Rogaška Slatina

Najboljša mineralna voda
Tempel vrelec, namizna voda
Kyrja vrelec, medicinska voda
Rogatski vrelec, medicinska
voda najmočnejše vrste.

Zastopstvo v vseh večjih mestih in krajih. Dobliva se v vseh prodajalnih in restavracijah : : : Pojasnilo daje

Ravnateljstvo Zdravilišča Rogaska Slatina

Tovariši! Agitirajte za „Naš Glas“!
Nabirajte inserate in prispevke za
tiskovni sklad ter pridobivajte nove
naročnike!

„Samopomoč“ v Ljubljani kupuje vsakovrstna živila in druge potrebščine v vsaki množini. Tovariši se prosijo, da polzvedujejo po takem blagu in posredujejo v prilog zavoda, ki deluje v korist vsem javnim nameščencem. O zalogah, oziroma ponudbah naj se poroča naravnost „Samopomoči“ v Ljubljani, Vodnikov trg šte. 5, ki poravnava radevolje vse stroške.

DJORDJE GRUJIĆ
trguje sa životnim namirnicama.
Prima zastupstvo strane
i domaće industrije.
BEOGRAD, Knez Miletina ul. 15.
Brzjavna adresa: Grujić,
Beograd.
Posrednici se honoriraju.

DJORDJE GRUJIĆ
TRGOVINA Z ŽIVIL.

Sprejema zastupstvo tuje in domaće
industrije.

== BEOGRAD ==

Knez Miletina ulica št. 15.

Brzjavke: GRUJIĆ, BEOGRAD.

Posredovalci se honorirajo.

Drogerija „ADRIJA“

Fotomanufaktura

22-3 Parfumerija

B. Čvančara

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

BARVA ■■■ **KEMIČNO** ■■■ **ČISTI**

vsakovrstno blago, obleko 18-3

PERE domače perilo (pošilja po isto na dom) ■■■ **SVETLOLIKA** ovratnike, zapestnice in srajce ■■■

Tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4. — — — — — **LJUBLJANA**, Podružnica Selenburgova ulica 3.

Podružnice: MARIBOR — NOVO MESTO.

Posebni atelje
Obračanje in moderniziranje oblač.

Uradnikom se priporoča tvrdka.

F. POTOČNIK
veščini krojitelj pri dvornim založniku Tillerju
na Dunaju.

LJUBLJANA
Selenburgova ulica 6./l. desno.

Uradnikom znaten popust.

„**Balkan**“⁶⁶ trgovska, spedijska
in komisiska d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.
Mednarodni prevozi. Spedicije vseh vrst.
Zacarinjenje. Selitve. Nabiralni vozi na
vse strani. Javno skladišče z lastnim
železniškim tirom. Reekspedicije itd. itd.
Brzjavi: „BALKANSPED“. Interurban telefon 365.

10-4

Modni salon
Stuchly - Maške
LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3, Dvorski trg 1.
Priporočamo veliko izbiro najnovejših svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.
Popravila točno in cenovno. Žalni klobuki vedno v zalogi.

VELIKA Na debelo! Na drobno!
:: : Solidne cene! : :: **BOGATA**

ZALOGA **LASTNI MODNI ATELJE.** **IZBIRA**
manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d. OBLEK lastnega izdelka po najnovejšem kroju.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA 8-5

SCHWAB & BIZJAK
LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

A. Mihelič, Ljubljana
Šelenburgova ulica 1.
15-3
Trgovina s šestinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih **K V A R T** kakor tarok, marijaš, whist, „primorka“.

Vzajemno podp. društvo v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
Posojila na osebni kredit: 6% — Posojila na hipoteko: 5 1/2% — Mesečna odplačila. Ranžijska posojila na več let; mali vračevalni obroki.
Pisarna: Kongresni trg 19.
Uradno ure od 9. do 12. ure. — Prospekti brezplačno na razpolago. — Rezervni zaklad nad 500.000 K. — Hranilne vloge 3 1/2%.

Marija Tičar
Ljubljana
Velika zaloga uradnih in šolskih potrebščin. Največja izbira razglednic in pisemskega papirja.
Na drobno in debelo.